

Raadsvoorstel

Status: Besluitvormend

Agendapunt:	16
Onderwerp:	Meerjarige agenda regio Zwolle 2024-2028
Datum:	30 mei 2023
Portefeuillehouder:	drs. E. van Lente
Decosnummer:	1614
Informant:	Timo Muller t.muller@dalfsen.nl

Voorstel:

1. De Meerjarige Agenda regio Zwolle 2024-2028 vast te stellen;
2. De hernieuwde bijdrage per inwoner per jaar vast te stellen, ten behoeve van de basisinfrastructuur en de vier actielijnen, te starten met €6,97 per inwoner in 2024 en oplopend tot €9,07 per inwoner in 2027 en dit effect te verwerken in de begroting.

Inleiding:

In vervolg op en ter nadere invulling van de raadsmemo van 25 april 2023 stellen wij u voor kennis te nemen van de definitieve Meerjarige Agenda Regio Zwolle 2024-2028 (MARZ). In Regio Zwolle werken wij, 22 gemeenten, 4 provincies, ondernemers, onderwijs en maatschappelijke organisaties, samen aan brede welvaart voor alle huidige en toekomstige inwoners en ondernemers. Samenwerken maakt sterker. Dat blijkt ook uit de resultaten die we boeken.

Sinds het bestaan van Regio Zwolle in 2011 is de samenwerking in de regio gegroeid, waarbij vanaf 2018 een schaalessprong is gemaakt. Aanvullend op de economische samenwerking werken we meer opgedreven samen op de thema's arbeidsmarkt, bereikbaarheid, energie en leefomgeving. De regionale samenwerking is de afgelopen jaren ook erkend en bekrachtigd door het Rijk. Dat heeft onder andere geleid tot de Regio Deal in 2020, de benoeming als NOVI-gebied in 2021 en de aanwijzing als één van de 17 landelijke NOVEX-gebieden in 2022. En daarmee de erkenning als de klimaatbestendige groeiregio Zwolle.

Vitale regio zijn en blijven

Regio Zwolle is ambitieus; we willen een vitale regio zijn én blijven. De actuele en toekomstige vraagstukken op het gebied van economie, arbeidsmarkt, klimaat en duurzaamheid maken dat we stevig aan de slag moeten en de krachten moeten bundelen. Alleen door samen te werken kunnen we een antwoord geven op de opgaven waar we voor staan. Het goed afwegen en verknopen van vele, soms conflicterende belangen, naar een win-win situatie, vraagt om (boven)regionale afstemming en een gezamenlijke aanpak.

Duurzame groei in balans

Regio Zwolle staat voor duurzame groei in balans en wil zo ook bijdragen aan goed evenwicht tussen stad en platteland. Door met oog voor kwaliteiten en eigenheid van gebieden te zorgen voor nabijheid van werk en voorzieningen, een goede mix van woonsegmenten in de regio en beschikbaarheid van mobiliteit. Stad en platteland hebben elkaar hard nodig. Die wederkerigheid maakt onze regio krachtig.

In het belang van de inwoners van en de ondernemers in onze steden en plattelandsgemeenten is de regio bij uitstek de plek om ons aan elkaar te verbinden (overheid, onderwijs, ondernemers) en eensgezind en op basis van gelijkwaardigheid samen te werken aan de belangrijkste thema's voor de komende jaren.

Meerjarige agenda 2024-2028: Regio Zwolle stapt door!

Voor u ligt de Meerjarige agenda 2024-2028 – Regio Zwolle stapt door. Deze agenda schetst het perspectief waar we in de regio Zwolle de komende jaren aan werken, en welke leidt tot een regio waar het goed wonen, werken, leren en recreëren is, waar de brede welvaart blijvend op een hoog niveau ligt, en waar de basis wordt gelegd om als één regio op te trekken naar het Rijk en Europa.

De MARZ bouwt voort op bestaande plannen en is de bezegeling van de gezamenlijke zoektocht naar oplossingen voor de transitievraagstukken. Hiermee bieden we enerzijds het hoofd aan de crises van nu en geven we anderzijds gestalte aan de transities die zowel de economie als de samenleving hervormen. De agenda is ook een opmaat naar nieuwe samenwerkingsarrangementen met het Rijk en Europa, zoals een nieuwe Regio Deal en de uitvoering van het NOVEX-gebied Regio Zwolle. Daarmee zetten we een stap voorwaarts: samen optrekken waar mogelijk en in samenwerking de slagkracht op de grote opgaven vergroten.

Deze agenda bestaat uit een verplichte basisdienstverlening, welke essentieel is voor het behouden en uitbreiden van het sterke merk Regio Zwolle, en vier facultatieve en opgedreven actielijnen;

1. Economie;
2. Arbeidsmarkt;
3. Duurzaam groeien en leefkwaliteit;
4. Versterken bereikbaarheid DUS (mobiliteit).

De verdere verdieping en uitwerking van deze actielijnen volgt in de komende maanden via het jaarplan 2024 – 2025. Daarnaast is de agenda voorzien van een financiële paragraaf waarin de benodigde middelen voor de basisinfrastructuur (communicatie, public affairs en regiobureau) zijn opgenomen met daarnaast de middelen per pijler waar deelgenomen kan worden via de zogeheten Coalitions of the Willing.

Argumenten:

1.1 Regionale vraagstukken vragen om een brede en regionale aanpak

Wij erkennen dat complexe vraagstukken en regionale opgaven verder reiken dan onze gemeentegrenzen en vragen om een brede aanpak. Zoals opgenomen in het coalitiedocument 2022-2026 behouden wij daarin graag de regie en bundelen daarbij de krachten vanuit een gelijkwaardig partnerschap om meer te bereiken voor ondernemers en inwoners in onze gemeente, en daarmee onze regio.

1.2 Wij geloven in een krachtige regio, en een positieve uitstraling daarvan op onze gemeente

Gelegen in de directe nabijheid van de stad Zwolle en in het hart van de regio, hechten wij veel waarde aan een krachtige regio waarin gemeenschappelijke opgaven samen het hoofd wordt geboden. Daarin zien we een verantwoordelijkheid weggelegd om daar actief aan bij te dragen.

1.3 Samen staan we sterker, voor de aanpak van regionale opgaven én richting het Rijk en Europa

Door als één regio op te trekken, ook naar het Rijk en Europa, vergroten we onze slagkracht op de grote opgaven waar we voor staan. De kracht van Regio Zwolle en het succes van de samenwerking heeft zich de afgelopen jaren zichtbaar bewezen, met positieve impact op onze inwoners en ondernemers. U bent hierover geïnformeerd middels de jaarverslagen, zoals bv. het jaarverslag 2022 dat op 21 maart jl. met u is gedeeld, waarin ook wordt verwezen naar wat de regio voor inwoners en ondernemers uit Dalfsen heeft betekend.

1.4 De MARZ sluit aan op lopende initiatieven, en kan deze versterken

Een aantal opgaven in de MARZ sluit feilloos aan op andere lopende trajecten waarin we samenwerken met mede overheden en instellingen, zoals de PPLG, Ruimte voor de Vecht, het Vechtdal etc. Door deze integraal met elkaar te verbinden, en de organisatie en coördinatie ervan met elkaar te verbinden, kunnen deze samenwerkingen elkaar versterken.

1.5 De regionale afdelingen van VNO-NCW en MKB-Nederland steunen de agenda en zeggen toe daarin actief mee te doen

In een brief hebben de regionale afdelingen van VNO-NCW en MKB-Nederland u laten weten er veel vertrouwen in te hebben dat met de voorliggende agenda een stevige stap wordt gezet richting een duurzame toekomst voor onze regio, en zeggen zij toe daarin actief mee te zullen doen (zie bijlage 3). Daarbij wordt benadrukt én toegelicht dat de investeringen in de regio een hoog rendement kennen.

1.6 We zijn onderdeel van een regionaal economisch systeem, waar we samen richting aan geven

Op het gebied van economie zien we het belang van het versterken van de internationale concurrentiepositie van Regio Zwolle door werk te maken van een duurzame en wendbare economie, waarbij we zorgdragen voor economische structuurversterking van alle gebieden in Regio Zwolle.

1.7 We willen de bestaande en succesvolle programma's op gebied van economie en arbeidsmarkt continueren en verder uitbreiden, om nog meer inwoners en ondernemers te bereiken.

Regio Zwolle heeft een track record op het gebied van economie en arbeidsmarkt. Met initiatieven als Groei Vooruit, het Ontwikkelfonds, Upgrade Jezelf en Kennispoort wordt ingezet op een toekomstbestendige en flexibele arbeidsmarkt, waarin maximale arbeidsparticipatie en arbeidsproductiviteit wordt nagestreefd. Het afgelopen jaar zijn duizenden inwoners en

ondernemers van de regio, waaronder ook uit onze gemeente, ondersteund in hun verdere ontwikkeling. De gevraagde bijdrage van partners komt ook voor 90% ten goede aan investeringsbudgetten, bedoeld ter ondersteuning van inwoners en werkgevers.

1.8 Met de aanwijzing van de Regio tot NOVEX-gebied is ook de noodzaak ontstaan om in samenhang te sturen op de ruimtelijke opgaven

Het NOVEX-gebied Regio Zwolle staat voor de opgave om samen met het Rijk minimaal 50.000 woningen en 20.000 arbeidsplaatsen te realiseren in de periode tot 2040. In lijn met onze eigen Omgevingsvisie vinden wij het belangrijk om daarbij de goede balans te bewaken tussen stad en platteland en werk te maken van vitale kernen, met oog voor de ruimtelijke inpassing. Kennisdeling en ontwikkeling is hierbij van groot belang. Samen staan we voor inclusief en duurzaam groeien met behoud van de leefkwaliteit en realiseren we een klimaatbestendige groeiregio Zwolle met behoud van ruimtelijke kwaliteit.

1.9 Samen met de partners van Regio Zwolle vormen we een hecht 'Daily Urban Systeem'. Daarin werken we samen aan het versterken van de bereikbaarheid.

Gegeven de duurzame groei die wij voor onze regio voorzien, achten wij het versterken van een goede bereikbaarheid van Daily Urban System (DUS) ook van wezenlijk belang. Dit geldt als randvoorwaarde voor een gezonde economie en welvaart, maar ook voor een inclusieve samenleving.

2.1 Wij staan voor uitdagende opgaven, die vragen om een ambitieuze agenda voor de regio, en een begroting die past bij de ambities.

De voorgestelde begroting sluit aan bij de ambities van de regio en de opgaven die voor liggen. Daarbij voorziet de begroting in een reservering ten behoeve van cofinanciering, wat noodzakelijk is om via een regio deal middelen van het Rijk te verkrijgen voor specifieke opgaven.

Ter vergelijking; de afgelopen jaren gold een basisbijdrage van €2,40 per inwoner voor de basisstructuur en het programma economie en een bijdrage van €1,80 per inwoner voor de Human Capital Agenda (arbeidsmarkt). Dus €4,20 totaal per inwoner. Voor deze programma's stijgt de bijdrage in totaal naar €6,02 per inwoner in 2024. Daarbij wordt opgemerkt dat in 2024 en 2025 de kosten, en daarmee de bijdrage per inwoner, worden gedempt door een ingroeimodel qua ambities en de inzet van reserves van de regio.

De programma's 'Duurzaam groeien en leefkwaliteit' en 'Versterken bereikbaarheid DUS' worden nieuw ingezet. Hiervoor geldt een bijdrage van respectievelijk €0,75 en €0,19 per inwoner. De focus ligt hier op kennisdeling- en ontwikkeling.

2.2 De bijdrage aan Regio Zwolle is reeds opgenomen in de Perspectiefnota 2024-2027 welke aan uw raad wordt voorgelegd, en wordt na besluitvorming verwerkt in de gemeentelijke begroting 2024.

Uw raad beslist jaarlijks over de gemeentelijke begroting, en daarmee dus ook over de jaarlijkse bijdrage aan regio Zwolle. Regio Zwolle zal na twee jaar de uitvoering ook evalueren en daarover aan u rapporteren, en waar nodig voorstellen om de begroting bij te stellen.

De agenda biedt daarbij de mogelijkheid om de kosten voor de basisdienstverlening structureel- en de kosten voor de opgavegerichte actielijnen incidenteel te financieren.

Kanttekeningen en risico's

De bijdragen per inwoner per jaar van gemeenten zijn voor de komende jaren doorgerekend, maar de bijdragen van provincies, rijk en Europa aan de samenwerking zijn nog niet bekend. Ook is nog niet bekend welke gemeenten op welke facultatieve onderdelen al dan niet instappen. En wat de consequenties zijn van al dan niet instappen op onderdelen.

De ambities in de MARZ zijn helder verwoord, maar de uitwerking en financiële consequenties liggen nog niet exact vast. Resultaten uit het verleden bieden bovendien geen garantie voor de toekomst.

Een aanvraag voor de nieuwe Regio Deal moet in 2023 nog geschreven en ingediend worden. De bijdrage die het Rijk wil doen voor de uitwerking van de Verstedelijkingsstrategie als onderdeel van de NOVEX moet nog vorm krijgen. Maar dergelijke aanvragen en afspraken kunnen alleen als regio gezamenlijk tot stand komen.

Het regiobureau werkt de komende periode aan een goed werkend netwerk en bijbehorende sturingsprincipes (governance), met een zorgvuldige afweging om te komen tot de juiste representatie van alle betrokken partners. Zowel ambtelijk als bestuurlijk zal worden geborgd dat de belangen van de gemeente Dalfsen hierin zo goed mogelijk worden vertegenwoordigd.

Alternatieven:

1.1 Niet instemmen met de agenda

Het is mogelijk om de MARZ af te wijzen, en ons terug te trekken uit het samenwerkingsverband Regio Zwolle. Daarmee onttrekken we ons wel uit een krachtige samenwerking, en verliezen we de grip en een deel van onze invloed op belangrijke ontwikkelingen in de regio. Daarbij stopt dan de toegang voor onze inwoners en ondernemers tot programma's en initiatieven zoals bijvoorbeeld genoemd bij argumenten onder 2.2.

2.1 Instappen op een of meerdere, maar niet alle, facultatieve en opgave gerichte actielijnen

Gemeenten kunnen kiezen op welke van de vier facultatieve en opgave gerichte actielijnen zij willen instappen. Daarbij kan gekeken worden naar die actielijnen die de specifieke opgaven omvat, welke uw raad bij voorkeur in regionaal verband wil oppakken. De financiële bijdrage aan regio Zwolle wordt dan vastgesteld op basis van de gekozen actielijnen waarop wordt ingestapt.

Duurzaamheid:

In de MARZ zijn bij het formuleren van de ambities expliciet de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties (VN) gehanteerd. De herkenbare doelen waarop we ons in Regio Zwolle focussen zijn in het document expliciet genoemd.

Financiële dekking:

De bijdrage aan Regio Zwolle loopt de komende jaren op van 6,97 euro per inwoner per jaar in 2024, naar ruim 9 euro per inwoner per jaar in 2027. Dat komt neer op een bijdrage van ca. 200k. in 2024 tot 273k. in 2027. In de tabel in bijlage 2 zijn de prijzen van de onderdelen door de jaren heen in meer detail weergegeven.

Voorgesteld wordt om de kosten voor de basisinfrastructuur structureel- en de kosten voor opgevegericht werken incidenteel te financieren.

Met de bijdrage wordt een basis gelegd voor cofinanciering vanuit Regio Zwolle aan projecten in de regio, bijvoorbeeld in het kader van een nieuwe Regio Deal, de Verstedelijkingsstrategie of MIRT besluitvorming. Dat is, naast de bijdrage van de projectpartners, een voorwaarde om aanspraak te maken op middelen vanuit het Rijk of Europa. Het is te vroeg om hier een waarde in euro's aan te koppelen, maar vraagt wel om het PM opnemen van een bijdrage waar zich kansen voor doen voor Dalfsen.

Communicatie:

Na besluitvorming zal Regio Zwolle over de Meerjarige Agenda 2024-2028 communiceren. Dat gebeurt via uitwerkingsprogramma's en half jaarlijkse voortgangsrapportages.

Ook zullen wij de Commissie Regionale Samenwerking actief blijven betrekken en informeren over ontwikkelingen in regio Zwolle verband.

Vervolg:

Regio Zwolle vraagt de gemeenten om uiterlijk 15 juli in te stemmen met inhoud en financiën.

De komende tijd wordt verder gebouwd aan een aangepaste governance voor Regio Zwolle en de verschillende actielijnen, zodat deze aansluit bij de meerjarige agenda.

Verder zal de komende periode worden gewerkt aan de uitvoerprogramma's van de verschillende actielijnen, waarbij ook om inzet vanuit de gemeente Dalfsen zal worden gevraagd, zowel bestuurlijk als ambtelijk, om tot resultaat te komen. De samenwerking is niet vrijblijvend. Wat dit precies vraagt, in middelen en in inzet, wordt komende tijd uitgewerkt.

Aan uw raad wordt twee keer per jaar gerapporteerd over de voortgang van de uitvoerlijnen, de besteding van middelen en eventuele bijsturing van de activiteiten. Dit gebeurt via een vaste cyclus met rapportages. In de uitvoering wordt inzichtelijk gemaakt op welke wijze de andere partijen investeren.

Daarbij wordt opgemerkt dat de uitvoering na twee jaar wordt geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

Het college zal zich blijven inspannen om via Regio Zwolle subsidies en fondsen te werven voor het verwezenlijken van regionale en gemeentelijke ambities. Zo wordt vanuit de regio een nieuwe aanvraag ingediend voor de 5^e tranche van de Regio Deal. Samen met onze partners wordt ambtelijk en bestuurlijk samengewerkt om het regiobureau hierbij van – voor Dalfsen en de regio - relevante input te voorzien.

Bijlagen:

1. Meerjarige agenda Regio Zwolle Stapt door 2024-2028
2. Financiële tabel
3. Brief MKB Nederland en VNO-NCW aan uw raad

Burgemeester en wethouders van Dalfsen,

de burgemeester,
drs. E. van Lente

de gemeentesecretaris /algemeen directeur,
H.J. van der Woude

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Dalfsen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 30 mei 2023, nummer 1614;

overwegende dat;

- Complexe vraagstukken en regionale opgaven vragen om een brede aanpak en een krachtige regionale samenwerking;
- De bestaande programma's op gebied van economie en arbeidsmarkt erg succesvol zijn;
- Met de aanwijzing van regio Zwolle tot NOVEX gebied ook de noodzaak ontstaat om in samenhang te sturen op ruimtelijke opgaven;
- Wij als gemeente onze verantwoordelijkheid willen nemen en zelf de regie willen behouden.

gelet op het verzoek van regio Zwolle in te stemmen met de meerjarige agenda, aan te geven op welke van de vier actielijnen wordt ingestapt, en daarmee in te stemmen met de bijhorende jaarlijkse bijdrage;

b e s l u i t :

1. De Meerjarige Agenda regio Zwolle 2024-2028 vast te stellen;
2. De hernieuwde bijdrages per inwoner per jaar ten behoeve van de basisinfrastructuur en de vier actielijnen vast te stellen, te starten met €6,97 per inwoner in 2024 en oplopend tot €9,07 per inwoner in 2027, en dit effect te verwerken in de begroting.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Dalfsen in zijn openbare vergadering van 26 juni 2023.

De raad voornoemd,

de voorzitter,
drs. E. van Lente

de griffier,
J. Leegwater MSc